

Міщенко Марина Сергіївна, кандидат психологічних наук
Владимирова Юлія Віталіївна, магістрантка
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини
(Умань, Україна)

ДОСЛІДЖЕННЯ РЕФЛЕКСИВНОСТІ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ

Анотація. У статті представлено результати емпіричного дослідження рефлексивності майбутніх психологів. Проаналізовано дані дослідження загального ступеня розвитку рефлексивності особистості та рівня її сформованості. Визначено диференційний тип рефлексії респондентів.

Ключові слова: рефлексія, рефлексивність, рівень рефлексивності.

Maryna Mishchenko
Ph.D. in Psychology, Assistant Professor
Vladymyrova Yulia
Master of Social and Psychological Education
Pavlo Tychna Uman State Pedagogical University
(Uman, Ukraine)

CANISTERAPY AS A METHOD OF REHABILITATION OF CHILDREN WITH SPECIAL NEEDS

Annotation. The article presents the results of empirical research of reflexive psychology students. Analyzed data from a study overall level of reflexivity and its formation of the personality. Detected differential type reflection respondents.

Keywords: reflection, reflexivity, level of reflexivity.

Рефлексія найчастіше розглядається як один з найбільш важливих психологічних механізмів, що забезпечують адаптивність людини до нових умов діяльності, крім того, рефлексивність є обов'язковою професійною якістю практичного психолога. Отже, становлення майбутніх практичних психологів неможливе без розвитку рефлексії. Однак за отриманими даними ми бачимо, що переважна більшість студентів і першого і другого року навчання мають

низький рівень рефлексивності, що указує на необхідність оптимізації системи професійної підготовки майбутніх психологів.

Відповідно до «Психологічного словника» за ред. А. В. Петровського, М. Г. Ярошевського [1], рефлексія (від лат. Reflexio – звернення назад) – процес самопізнання суб'єктом внутрішніх психічних станів, де ключовими термінами є «процес» і «самопізнання».

Для дослідження рефлексивності майбутніх психологів ми використали «Опитувальник рефлексивності А. В. Карпова». Результати наведені нами у табл. 1.

Таблиця 1

Рівень рефлексивності студентів-психологів I-II курсу за методикою вимірювання рівня рефлексивності А. В. Карпова (у %)

Рівень рефлексивності	I курс (n=29)	II курс (n=27)
Високий	7	7,5
Середній	24,1	29,6
Низький	68,9	62,9

Підтверджуються отримані результати також даними самооцінки і зовнішньої експертної оцінки рефлексивних умінь студентів ЗВО на основі заповнення бланка оцінки рефлексивних умінь (модифікація тестової методики, розробленої О.С. Анісімовим). За цією методикою 7% від загальної кількості опитаних студентів, що навчаються на I-II курсах спеціальності «Психологія» володіють рефлексивними вміннями на високому рівні.

Отже, рефлексивність майбутніх психологів є підґрунтям формування їх професійно важливих якостей, оскільки відносно них рефлексивність є координуючим, інтегруючим й організуючим началом. Рефлексивність дозволяє психіці усвідомити проблеми майбутньої професійної діяльності, модифікувати її за рахунок власних внутрішніх ресурсів, створити умови набуття професійних рефлексивних знань, що стимулюють рефлексивну поведінку та діяльність особистості професіонала. Рефлексивність стимулює

розвиток, збагачення та посилення професійно важливих якостей майбутнього психолога.

Список літератури

1. Петровский А. В., Ярошевский М. Г. Психологический словарь – 2-е изд. М. : Политиздат, 1990. 494 с.